

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Nr. 5583 /II. Inf. II. Ref "A"/4. DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ

Belweder.

Przesyłam raport p.o.attache wojskowego w Waszyngtonie za
czas od 1.VIII.do 1.IX.r.b.

1 załącznik.

Otrzymują: Gabinet Ministra Spr.
Wojsk.
Szef Sztabu Gen.
Adjutantury Gen.

Z r. SZEFA SZTABU GENERALNEGO:

SZEF ODDZIAŁU II. *zł. gar*

Włodarski mjr

ADJUTANTURA GENERALNA	
NACZELNEGO WODZA	
L. d. 8214 J5	
Wpłynęło dn. 22.X	1921 roku
Wyšlo dn. —	1921 roku
Załączników —	

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

POSELSTWO POLSKIE
ATTACHE WOJSKOWY I MORSKI
2640 SIXTEENTH STREET
W WASZYNGTONIE

No.

1806

Wpłynęła dn. 30.8.1921 r.
Nr 5957/k Załączn. 2

Waszyngton 12 września 1921r.

Do

Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich

/Sztab Generalny - Oddział II./

w W a r s z a w i e.

RAPORT WOJSKOWY.

Zwiedzenie obo-
zu Camp Meade.

Dnia 20-go i 30-go sierpnia b.r. byłem w obozie Meade, celem zwiedzenia go. Pierwszym razem t.j. dnia 20-go sierpnia byłem nieoficjalnie na ćwiczeniach wojsk czołgowych. Z obcych attachés wojskowych nikt nie był proszony i żadnego nie było, gdyż mam wrażenie, że amerykańskie władze wojskowe nie życzyły sobie mieć obcych świadków ćwiczeń wojsk czołgowych. Przedmiotem ćwiczeń był atak piechoty poprzedzany przez czołgi na dość stromy pagórek. Ze strony wojsk atakujących był prowizoryczny pluton wojsk czołgowych, złożony z 5 czołgów średniej wielkości, z 2-ch czołgów małego typu francuskiego, oraz z kompanii piechoty. Obrona atakowanego wzgórza była imitowana przez wybuchy ślepych bomb, które miały oznaczać artyleryjski ogień zaporowy, skierowany przeciwko atakującemu czołgom. Przeprowadzenie ataku wojsk czołgowych nie zasługuje na szczegółowe opisywanie z wyjątkiem jednego momentu, który właśnie był przedmiotem ćwiczeń i doświadczeń. Na rzekomym przedpolu strona atakująca, przy pomocy poprzednio wysłanych patroli, rozrzuciła znaczną ilość naboji wypełnionych nieznanym mi materiałem, który po zapaleniu wydawał znaczną ilość ciemnego, gęstego dymu. W danym momencie, t.j. gdy czołgy zbliżały się, żołnie-

rze z wysłanych patroli zapalili wspomniane naboje i całe przedpole zostało pokryte nieprzenikliwą chmurą dymu. W osłonie tego dymu posuwały się czołgi, a tuż za nimi piechota, atakując wzgórze. Przedmiotem więc ćwiczeń były doświadczenia, czy rozrzucony palny materiał jest w dostatecznej ilości, do wytworzenia takiej ilości dymu, któryby dostatecznie krył czołgi i posuwającą się piechotę. W istocie czołgi i piechota posuwały się prawie niewidzialnie wśród gęstej chmury dymu, która bezwzględnie uniemożliwia skuteczne i celowe kierowanie ogniem artyleryjskim. Nie wiem, czy tego rodzaju ochrona czołgów i posuwającej się za nimi piechoty była stosowaną w ostatnich dniach wojny na froncie niemiecko-francuskim, lecz istotnie jest to znakomity sposób ochrony czołgów, przed celowym ogniem artyleryjskim. Jedynie bardzo silny i na szerokiej /głębokiej/ przestrzeni skoncentrowany zaporowy ogień artyleryjski, może być skuteczny przeciwko posuwającym się czołgom. Mniejsza ilość artylerji staje się bezradną wobec tego, że właściwy cel t.j. czołgi, kryją się zupełnie w dymie i nie widać ich ruchów. Składników materiału wytwarzających dym nie znam, lecz będę się starał uzyskać je. W każdym razie dym nie okazał się krztusiącym i w jakikolwiek sposób więcej niedogodny dla operujących w nim wojsk.

Przy tej sposobności zapoznałem się z pewnym oficerem wojsk czołgowych, od którego spodziewam się uzyskać w przyszłości wiele interesujących szczegółów, dotyczących jednostek czołgowych.

W drugim dniu mego pobytu w Camp Meade t.j. dnia 30-go sierpnia byłem oficjalnie, prosząc poprzednio tutejsze Ministerstwo Wojny o pozwolenie zwiedzenia obozu. Oddziałów, które poprzednio były stacjonowane w tym obozie nie podaję, gdyż wykaz ich przesłałem w ostatniej poczcie, a zmiany uwzględnione są w tymże raporcie, pod tytułem "Zmiany miejsc postuju wojsk Stanów Zjednoczonych".

Właściwym moim celem było zwiedzenie obozu z punktu widzenia budowlanego i jednostek czołgowych. Wiedziałem bowiem, że znaczna ilość szkół jakie tam były, a to: szkoła piekarzy, kucharzy, drukarzy wojskowych, rolnictwa i szkoły wojsk czołgowych, narazie nie funkcjonują.

Obóz Camp Meade, odległy o godzinę drogi kolejką od Waszyngtonu, rozłożony na ogromnym obszarze ziemi, mieścił w sobie w czasie wojny do 60,000 wojsk, które tu gromadzono, ćwiczone i wysyłano do Francji. Przedstawia się też jak małe miasto.

Wszystkie jednak zabudowania noszą wybitnie charakter prowizoryczny. Budynki budowane są na amerykański sposób z cienkich desek, często o przepierzeniach z masy papierowej. Niebezpieczeństwo pożaru grozi stale i pożary bywają tu bardzo często. Dlatego też obóz posiada własną wojskową straż pożarną. Takie same lekkie prowizoryczne budynki zbudowano oficerom na ich prywatne mieszkania. Przeważnie w jednym domku mieści się po 2 rodziny oficerów niższych rang, którzy mają po 2 do 3 pokoi i kuchnię, lub rodzina jednego oficera /od majora w górę/ i ci

mają po 3 do 4 pokoi z kuchnią. Oficerowie nie żonaci dostają po jednym czasem po dwa pokoje. Takich osobnych domków oficerskich w różnych częściach obozu jest ogromna ilość. Cały obóz posiada oświetlenie elektryczne, wodociągi, a wiele budynków jest ogrzewanych centralnie parą. Wobec tego, że obecnie jest w obozie znacznie mniej wojska, aniżeli w czasie wojny, przeto w budynkach dla szeregowych jest bardzo dużo miejsca, a prócz tego wiele budynków stoi pustką. Porządek w obozie wzorowy - drogi obozowe znakomite, jakkolwiek oficerowie i szeregowi narzekają na nie, gdyż przyzwyczajeni są do dróg asfaltowych, betonowych lub smołowanych, podczas gdy w obozie są tylko szutrowane /system McAdam/.

W czasie mego pobytu, stacjonowane tu pułki piechoty 34-ty i 64-ty, przygotowywały się do przeniesienia na nowo wyznaczone miejsca / zmiany postoju w tym raporcie/.

Na miejsce tych oddziałów mają przybyć jednostki czołgowe z innych obozów i Camp Meade ma się stać centrum wojsk czołgowych. Specjalnie interesowały mnie oddziały czołgowe i zwiedziłem wszystko co dotyczy tych oddziałów. Zastępca dowódcy grupy wojsk czołgowych Major Emil V. Cutrer, towarzyszył mi objaśniając w bardzo ogólnych słowach. W zadawaniu pytań musiałem być ostrożny, gdyż major Cutrer był swego czasu attaché wojskowym w Chinach i w specjalnym nieznanym mi celu zwiedzał Syberję. Odnosnie do wojsk czołgowych zbieram materiały i narazie pomijam szczegółowy opis. Po przygotowaniu odpowiednich materiałów przedłożę specjalny raport, poświęcony wojskom czołgowym armji

Stanów Zjednoczonych. W tym też przyszłym raporcie wyczerpie to, co zaobserwowałem w czasie pobytu w Camp Meade, dając kompletny obraz wojsk czołgowych.

Odżywianie żołnierzy bardzo dobre. Spisy potraw nie wskazują wprowadzić na wielkie urozmaicenie kuchni, ale żołnierz dostaje potrawy zdrowe i pożywne. Obiad zawsze z trzech dań t.j. zupa, mięso, legumina a nadto kawa. Kolacja z dwóch dań - mięso, owoce lub coś z ciasta - śniadanie składa się z kawy, chleba i często z owoców. Obóz posiada zresztą własną hodowlę bydła 42 krów rasy holenderskiej, które doją za pomocą aparatów elektrycznych/ - własną fabrykę lodu i własną hodowlę kurcząt /około 1000 sztuk/. Ponadto do obozu wojskowego należy kilka set akrów ziemi, które uprawia wojsko.

Pola próbne
Aberdeen.

Jak wspominałem w raporcie moim z dnia 10-go lutego No. 253 - "Aberdeen Proving Ground" jest w Stanach Zjednoczonych głównym polem prób i doświadczeń broni ręcznej, artyleryjskiej, pocisków, ppochu i innych materiałów wybuchowych, motorów traktorowych, czołgów i częściowo aeroplanów.

Organizacyjnie obóz ten podlega "Ordnance Department", który z zakresu działania odpowiada naszemu Departamentowi Uzbrojenia w Ministerstwie Wojny. Obszerny raport o zakresie działania "Ordnance Department" z roku 1920 - przesyłam ponownie przy piśmie z dnia 12-go września No. 1517 /pierwotnie przesłany raport według pisma Nacz. Dow. z dn. 19-go sierpnia 1921r. Ew. 7 Nr. 30313/II - zaginął/.

Pola próbne w Aberdeen leżą na ogromnej przestrzeni, zajmując

35.000 akrów t.j. średnio 17 angielskich mil długości i 8 szerokości. Są one zupełnie izolowane od życia zewnętrznego i wstęp bez specjalnego pozwolenia jest surowo wzbroniony. Pola próbne są pod dowództwem pułkownika H.W. Schull. Personel, w stosunku do przeszłego roku został znacznie zredukowany i obecnie znajduje się 25 oficerów, 2 kompanie szeregowych i paręset osób cywilnych. Jak poprzednio wspomniakem, pola próbne w Aberdeen są izolowane i o zwiedzenie ich musiałem specjalnie prosić tutejsze Ministerstwo Wojny, które jako opiekuna dodało mi pułkownika Joyes, który poczynawszy od Waszyngtonu aż do powrotu nie opuścił mię ani na chwilę. Tak jak zeszłego roku, głównym przedmiotem prób i doświadczeń jest amunicja, a specjalnie artyleryjska. Codziennie wystrzeliwuje się znaczne ilości naboji armatnich, produkowanych w danych latach, dla sprawdzenia czy materiały wybuchowe użyte do wyrobu tychże naboji, nie uległy zepsuciu. Ponadto, badana jest siła wybuchów i uderzeń pocisków, do których to badań użyte są płyty stalowe o różnej grubości. Zauważyłem skutki uderzenia pocisków z 12to i 14-to calowych dział okrętowych w stalowe płyty o grubości 14-tu cali. Pociski z tych dział przebijały na wylot wspomniane płyty stalowe, zarywając się głęboko w ziemię. Wszelkie daty statystyczne z prób strzelniczych, notowane są automatycznie w osobnym budynku, za pomocą specjalnych chronometrów, przeważnie typów francuskich. Jeden z chronometrów został zbudowany w Aberdeen i posiada również nazwę "Aberdeen Chronometer". W mojej obecności odbywały się próby strzelania z działka 75-cio

milimetrowego, o specjalnej konstrukcji i o lufie zrobionej ze specjalnego gatunku metalu zwanego "Iron-Nickel" /Żelazo-Nikiel/. Lufa tego działa jest długości 137.7 cala, dalekonośność pocisku dosięga odległości 15000 jardów. Całość osadzona na kołach pokrytych grubą warstwą gumy i w porównaniu do innych dział 75-cio milimetrowych, jest znacznie lżejsza. Działo to posiada specjalny aparat, zmniejszający do minimum ruch działka w czasie wystrzału. Przed wystrzałem stawiano na osi kół, oraz na kołach pełne szklanki wody, które po wystrzale nie tylko że nie spadały z kół lub osi, lecz woda wcale nie wylewała się. To świadczy o niezwykle małych drgnieniach całego działka w czasie wystrzału. Rozrzut pocisku nie został jeszcze ustalony, a w każdym razie nie otrzymałem dotyczących informacji. Ze względu na dalekonośność pocisku, lekkość całego działka i jego stałość, działo to zasługuje na specjalną uwagę, i jednakże szczegóły ukrywane są w tajemnicy. Część działka, a mianowicie lufa, została zbudowana w Rock Island Arsenal w stanie Illinois, reszta w arsenale Watertown.

Na polach próbnych w Aberdeen znajduje się 16-to calowe działko, specjalnie zbudowane dla obrony nadbrzeżnej, fotografię którego załączam. Długość lufy tego olbrzyma wynosi 65 stóp, strzał dosięga odległości 25 mil angielskich, nabój posiada 800 funtów prochu, a sama kula waży 1600 funtów. Waga całego działka wynosi 1 milion i pół funta, koszt z górą milion dolarów. Koszt jednego naboju, według informacji otrzymanych na miejscu, ma wynosić 2.000 dolarów. Wspomniane działko ma nazwę "Disappearing Gun", która pochodzi stąd, że lufa po wystrzale automatycz-

nie obniża się, kryjąc się pomiędzy daszkami, uwidocznionemi na fotografii.

Tego rodzaju działki posiadają Stany Zjednoczone 15-cie, które rozmieszczone są w różnych obozach fortyfikacyjnych, na wybrzeżach Oceanu Spokojnego i Atlantyku. Ponadto, w punktach fortyfikacyjnych Oceanu Spokojnego i Atlantyku, posiadają Stany Zjednoczone około 300 dział 12-to i 14-to calowych.

W osobnych budynkach na polach próbnych w Aberdeen, znajduje się kompletne wyekwipowanie 6 dywizji artyleryjskich.

W hangarach dla aeroplanów pokazano mi jeden, specjalnie dla doświadczeń zbudowany aeroplan, o podwójnych silnikach, łącznej siły 800 koni parowych. Aeroplan ten może dźwigać bomb o wadze 4.000 funtów i 4 ludzi. Bliższych szczegółów dotyczących tego aparatu, nie udało mi się uzyskać. Ponadto zwiedziłem muzeum broni, w którym nagromadzone są najrozmaitsze typy wyszłej z użycia broni - motory traktorowe od najstarszych do najnowszych konstrukcji, różne typy dział niemieckich, zdobytych na wojnie, a pomiędzy innymi Merzer 42 centymetrowy.

Zdaję sobie sprawę, że raport z podróży do Aberdeen nie daje wiele pożytecznego materiału, lecz jak powyżej wspomniałem, wszystko co zawiera w sobie Aberdeen, trzymane jest w tajemnicy i o ile pozwolano mi coś zobaczyć, to jednak w wyjaśnieniach unikano bliższych szczegółów. Dla uzyskania pożytecznych materiałów z Aberdeen, proszę o rozpatrzenie mojej propozycji wyrażonej w piśmie z dnia 10-go lutego 1921r. Licz. 253.

Wyniki doś-
wiadczeń wy-
buchu bomb
aeroplanowych
przy zatapia-
niu ex-niemiec-
kich statków.

W ślad raportu mego z dnia 5-go sierpnia 1921r.

Licz.1491 - przesyłam w załączeniu ogólny raport połączonych komisji, awjacyjnej i Departamentu Uzbrojenia, z prób, które się odbyły w miesiącu lipcu i sierpniu, przy zatapianiu statków bojowych niemieckich./ Report of Joint Board on result of Aviation and Ordnance tests, held during June and July, 1921/.

Jakkolwiek redakcja raportu jest dość ogólna, jednak rezultat doświadczeń jest wyjawiony zupełnie jasno i dokładne przetłumaczenie tegoż raportu, sądzę będzie dla Naczelnego Dowództwa pożyteczne.

Ponieważ, prócz sekcji Żeglugi Nadpowietrznej w Ministerstwie Spraw Wojskowych, zainteresowany będzie również Departament Marynarki, proszę o przesłanie tymże oddziałom tłumaczenia wspomnianego raportu.

Z załączonego raportu połączonych komisji wynika jak wspomnianem w raporcie z dnia 15-go sierpnia 1921r. No.1491 - że Stany Zjednoczone przykładają wielką wagę do rozwoju lotnictwa, a Departament Żeglugi tutejszego Ministerstwa Wojny, stara się wszelkimi sposobami udowodnić znaczenie aeronautyki w przyszłej wojnie. Dlatego też 15-go b.m. odbędą się nowe próby z zatopieniem ex-niemieckiego okrętu, które mają być dokonane w nocy, przy użyciu specjalnych reflektorów. Przy tejże próbie służba broni chemicznej ma doświadczać nowych preparatów trujących tak w postaci gazu, jak również i płynu. Doświadczenia te odbędą się bez udziału obcych attachés wojskowych. Rezultat prawdopodobnie będzie trzymany w tajemnicy, lub ogłoszony w bar-

dzo ogólnikowej formie.

Zwiększenie
korpusu ofi-
cerów rezer-
wowych.

Skutkiem znacznego zmniejszenia armji regularnej, o czem zawiadomilem Naczelne Dowództwo w poprzednich raportach, Departament Wojny pragnąc wyrównać niedostateczną ilość zawodowo wyszkolonych oficerów i żołnierzy, stara się uzyskać możliwie największą ilość oficerów rezerwowych. W tym celu pracują się plany zwiększenia korpusu oficerów rezerwowych z 66.000 - do 120.000. Szczegóły osiągnięcia tej liczby oficerów rezerwowych i sposoby wyszkolenia niesą mi jeszcze znane, lecz będę się starał uzyskać je.

Zmiany miejsc
postoju wojsk
St.Zjedn.

W związku ze zniżeniem ilości armji regularnej do 150.000, jest w toku przegrupowanie oddziałów i zmiana miejsc postojów.

W dalszym ciągu przytaczam dosłownie tłumaczony rozkaz Ministerstwa Wojny z dnia 27-go lipca 1921r., oznaczony numerem 33.

VERTE.

Rozdział oddziałów w Armji:

W celu przeprowadzenia jaknajwiększej oszczędności w transporcie jednostek wojskowych, personelu, ekwipunku i zapasów wojskowych, podaje się dla informacji wszystkich zainteresowanych następującą listę obozów, które w najbliższej przyszłości mają być zajęte przez różne jednostki armji. Nie należy robić żadnych zmian miejsc postoju, dopóki odebrane rozkazy tego nie wskażą.

Organizacje wyznaczone jako pułkowe centra ćwiczebne /skrót T.C./, albo te które mają się stać nieczynnymi, mają aż do odebrania tabel organizacyjnych dla pułkowych centr ćwiczebnych, względnie aż do odebrania dalszych rozkazów dla jednostek nieczynnych, pozostać co do personelu statu quo, z wyjątkiem zwolnień i przeniesień, które inne rozkazy spowodować mogą.

Organizacje	! Obecne miejsce postoju. !	! Przyszłe miejsce postoju. !
1-sza Dywizja.....	Camp Dix, N.J.....	Pozostaje.
2-ga Dywizja.....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.
3-cia Dywizja.....	Camp Pike, Arkansas.....	Camp Lewis, Wash.
Dowództwo 8-ej Brygady..	Camp Lewis, Wash.....	Vancouver Barracks, Wash.
Dowództwo 10tej Brygady	Camp Jackson, S.C.....	Jefferson Barracks, Mo.
Dowództwo 12tej Brygady	Camp Grant, Ill.....	Fort F.D. Russell, Wyo.
Dowództwo 14tej Brygady	Camp Meade, Md.....	Plattsburg Barracks, N.Y.
1-szy pułk Piechoty /2-ga dywizja/.....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.

Organizacje	Obecne miejsce postoju.	Przyszłe miejsce postoju.
2-gi pułk Piechoty /T.C./	Camp Sherman, Ohio.....	Fort Sheridan, Ill.
3-ci pułk Piechoty /T.C./	Camp Sherman, Ohio.....	Fort Snelling, Minn.
4-ty pułk Piechoty /3-cia dywizja/.....	Camp Pike, Ark.....	Camp Lewis, Wash.
5-ty pułk Piechoty.....	Oddziały amerykańskie w Niemczech.....	Pozostaje.
6-ty pułk piechoty.....	Camp Jackson, S.C.....	Jefferson Barracks, Mo. /bez 2 kompanji, stacjonowanych w Fort Crook, Neb./
7-y pułk Piechoty /3-cia dywizja/.....	Camp Pike, Ark.....	Camp Lewis, Wash.
8-y pułk Piechoty.....	Oddziały amerykańskie w Niemczech.....	Pozostaje.
9-ty pułk Piechoty /2-ga dywizja/.....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.
10-ty pułk Piechoty /T.C./	Camp Sherman, Ohio i Columbus Barracks, Ohio....	Camp Knox, Ky.
11-ty pułk Piechoty /10-ta Brygada/.....	Camp Jackson, S.C.....	Fort Thomas, Ky./bez 1 bataljonu stacjonowanego w Columbus, O. i 2 kompanji w Forcie Benjamin Harrison, Ind./
12-ty pułk Piechoty /T.C./	Camp Meade, Md.....	Pozostaje.
13-ty pułk Piechoty /T.C./	Camp Devens, Mass.....	Obrona nadbrzeżna Boston.
14-ty pułk piechoty.....	Depart. Kanału Panamsk.	Pozostaje.
15-ty pułk piechoty.....	Chiny/Dept. Filipiński/..	Chiny /mniej 1 bataljon, stacjonowany na wyspach Filipińskich.
16-ty pułk Piechoty /T.C./	Camp Dix, N.J.....	Pozostaje.
17-ty pułk Piechoty /T.C./	Fort McIntosh, Texas....	Fort Sam Houston, Tex.

Organizacje.	Obecne miejsce postoju.	Przyszłe miejsce post.
8-y pułk artylerji pol....	Dept.Hawajski.....	Pozostaje.
10-ty pułk artylerji pol. (3-cia dywizja).....	Camp Pike, Ark.....	Camp Lewis, Wash.
11-ty pułk artylerji pol.	Dept.Hawajski.....	Pozostaje.
12-ty pułk artylerji pol. (2-ga dywizja).....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.
13-ty pułk artylerji pol.	Dept.Hawajski.....	Pozostaje.
15-ty pułk artylerji pol. (2-ga dywizja).....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.
22-gi pułk artylerji pol.	Depart.Kanału, Panamskie- go.....	Pozostaje.
24-ty pułk artylerji pol.	Depart.Filipiński.....	Pozostaje.
25-ty pułk artylerji pol.	Depart.Filipiński.....	Pozostaje.
76-ty pułk artylerji pol.	Camp Pike, Arks.....	Camp Lewis, Wash.
81-szy pułk artylerji pol.	Camp Knox, Ky.....	Camp Knox, Ky. (bez 1 baonu - staćjo- nowanego w Fort Sheridan, Ill.)
82-gi pułk artylerji pol. (1 baon) - (1-sza dywiz- ja jazdy).....	Fort Bliss, Texas.....	Pozostaje.
1-szy pułk inżynieryjny - (1-sza dywizja).....	Camp Dix, N.J. i amery- kańskie oddziały w Niem- czech.....	Pozostaje.
2-gi pułk inżynieryjny - (2-ga dywizja).....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.
3-ci pułk inżynieryjny....	Depart. Hawajski.....	Pozostaje.
6-ty pułk inżynieryjny - 3-cia dywizja.....	Camp Pike, Ark.....	Camp Lewis, Wash.
7-y pułk inżynieryjny - (1-sza kompanja).....	Camp Jackson, S.C. i Camp Banning, Ga.....	Camp Benning, Ga.

Organizacje.	Obecne miejsce postoju.	Przyszłe miejsce postoju
1-szy pułk Jazdy (1-sza dywizja jazdy).....	Douglas, Arizona.....	Pozostaje.
2-gi pułk jazdy.....	Fort Riley, Kansas.....	Pozostaje.
3-ci pułk jazdy.....	Fort Myer, Va. i Fort Ethan Allen, Vt.	Pozostaje.
4-ty pułk jazdy.....	Brownsville, Texas.....	Pozostaje.
5-ty pułk jazdy.....	Marfa, Texas.....	Pozostaje.
6-ty pułk jazdy.....	Fort Oglethorpe, Ga.....	Pozostaje.
7-y pułk jazdy (1-a dywizja jazdy).....	Fort Bliss, Texas.....	Pozostaje.
8-y pułk jazdy (1-sza dywizja jazdy).....	Fort Bliss, Texas.....	Pozostaje.
9-ty pułk jazdy.....	Depart. Filipiński.....	Pozostaje.
10-ty pułk jazdy (1-sza dywizja jazdy).....	Fort Huachuca, Arizona..	Pozostaje.
11-ty pułk jazdy.....	Presidio of Monterey, Cal	Pozostaje.
12-ty pułk jazdy.....	Del Rio, Texas. i Depart. Kanaku Panamskiego.	Del Rio, Texas.
13-ty pułk jazdy.....	Fort Clark, Texas.....	Pozostaje.
14-ty pułk jazdy.....	Fort Des Moines, Iowa...	Fort Des Moines, Ia. (bez 1 szwadronu, stacjonowanego w Fort Sheridan, Ill.
1-szy pułk artylerji pol.	Fort Sill, Okla.	Pozostaje.
2-gi pułk artylerji pol....	Camp Knox, Ky.....	Pozostaje.
4-ty pułk artylerji pol....	Camp Stanley, Texas.....	Pozostaje.
6-ty pułk artylerji polow..	Camp Dix, N.J. i amery- kańskie oddziały we Niem- czech.	Pozostaje.
7-y pułk artylerji pol. (1-sza dywizja).....	Camp Dix, N.J.....	Pozostaje.

Organizacje.	Obecne miejsce postoju.	Przyszke miejsce postoju.
38-y pułk Piechoty /3cia dywizja/	Camp Pike, Ark.....	Camp Lewis, Wash.
42-gi pułk Piechoty.....	Dept. Kanału Panamskiego.	Pozostaje.
43-ci pułk Piechoty.....	Dept. Filipiński.....	Pozostaje.
45-ty pułk Piechoty.....	Dept. Filipiński.....	Pozostaje.
53-ci pułk Piechoty /12-ta Brygada/	Camp Grant, Ill.....	Fort D.A. Russell, Wyo.
54-ty pułk Piechoty /12-ta Brygada/	Camp Grant, Ill.....	Fort Wayne, Mich./bez 1-go baonu stacjonowanego, w Fort Brady, Mich., i 1 baonu stacjonowanego w Fort Sheridan, Ill./
57-y pułk piechoty.....	Depart. Filipiński.....	Pozostaje.
58-y pułk piechoty /8-a Brygada/	Camp Lewis, Wash.....	Fort George, Wash./bez 1 baonu stacjonowanego w Forcie Lawton, Wash. i 1 baonu w Forcie Massoula, Mo./
59-ty pułk piechoty /8-a Brygada/	Camp Lewis, Wash.....	Vancouver Barracks, Wash. /bez 5 kompanji znajdujących się w Alasce./
64-ty pułk piechoty /14-ta Brygada/	Camp Meade, Md.....	Plattsburg Barracks, N.Y. /bez 1 baonu stacjonowanego w Fort Washington, Md.
65-ty pułk Piechoty.....	Porto Rico.....	Pozostaje.
1-sza Grupa Czołgów.....	Camp Meade, Md.....	Pozostaje.
Dowództwo 1-szej Dywizji Jazdy.....	Jeszcze nie zorganizowane	Fort Bliss, Texas.

Organizacje.	Obecne miejsce postoju.	Przyszłe miejsce postoju.
18-ty pułk Piechoty /1sza dywizja/.....	Camp Dix, N.J.....	Pozostaje.
19-ty pułk Piechoty /T.C.	Camp Sherman, Ohio.....	Presidio of S.Francisco.
20-ty pułk Piechoty /2ga dywizja/.....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.
21-szy pułk Piechoty.....	Fort George Wright, Wash! Fort Douglas, Utah, i Alaska.....	Dept.Hawajski.
22-gi pułk Piechoty.....	Fort Jay, Fort Porter i Fort Niagara, N.Y.....	Pozostaje.
23-ci pułk Piechoty /2ga dywizja/.....	Camp Travis, Texas.....	Pozostaje.
24-ty pułk Piechoty.....	Columbus, N. Mex.....	Pozostaje.
25-ty pułk Piechoty.....	Nogales, Ariz.....	Pozostaje.
26-ty pułk Piechoty /1sza dywizja/.....	Camp Dix, N.J.....	Pozostaje.
27-y pułk Piechoty.....	Dept.Hawajski.....	Pozostaje.
28-y pułk Piechoty.....	Camp Dix, N.J.....	Pozostaje.
29-ty pułk Piechoty.....	Camp Benning, Ga.....	Pozostaje.
30-ty pułk Piechoty /3cia dywizja/.....	Camp Pike, Ark.....	Camp Lewis, Wash.
31-szy pułk piechoty.....	Dept.Filipiński.....	Pozostaje.
33-ci pułk Piechoty.....	Dept.Kanału Panamskiego!	Pozostaje.
34-ty pułk Piechoty /14ta Brygada/.....	Camp Meade, Md.....	Madison Barracks, N.Y. /bez 1-go baonu stacjo- nowanego w Fort Onta- rio i 2 kompanji w Fort Howard, Md./
35-ty pułk Piechoty.....	Depart. Hawajski.....	Pozostaje.

Organizacje.	Obecne miejsce postoju.	Przyszłe miejsce postoju.
8-y pułk inżynieryjny - (1 baon) (1-sza dyw. jazdy)	Fort Bliss, Texas.....	Pozostaje.
9-ty pułk inżynieryjny - 1-sza kompanja).....	Camp Bullis, Texas.....	Fort Riley, Kansas.
11-ty pułk inżynieryjny -	Dept. Kanału Panamskiego	Pozostaje.
13-ty pułk inżynieryjny	Camp Humphreys, Va.....	Pozostaje.
14-ty pułk inżynieryjny-	Dept. Filipiński.....	Pozostaje.

Organizacje	Przyszłe miejsce postoju.
1-sze centrum ćwiczebne.....	Obrona nadbrzeżna Boston (bez sekcji jazdy i artylerji pol., stacjonowa- nych w Fort Ethan Allen, Vt.)
2-gie centrum ćwiczebne.....	Fort Slocum, N.Y. (bez jazdy i arty- lerji polowej, stacjonowanych w Camp Dix, N.J.)
3-cie centrum ćwiczebne.....	Camp Meade, Md.
4-te centrum ćwiczebne.....	Fort McPherson, Ga. (bez sekcji jazdy i artylerji pol., stacjonowanych w Fort Ohlethorpe, Ga.)
5-te centrum ćwiczebne.....	Camp Knox, Ky.
6-te centrum ćwiczebne.....	Fort Sheridan, Ill.
7-e centrum ćwiczebne.....	Fort Snelling, Minn.
8-e centrum ćwiczebne.....	Fort Sam Houston, Texas.
9-te centrum ćwiczebne.....	Presidio of S. Francisco, Calif.

JEDNOSTKI NIECZYNNE.
 POLSKI
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

Jednostki nieczynne.	Miejsce postoju.	Jednostki czynne.	Miejsce postoju.
4-ta dywizja	Camp Lewis, Wash.....	8-a brygada	Vancouver Barracks, Wash.
5-ta dywizja	Camp Jackson, S.C.....	10ta brygada	Jefferson Barracks, Mo.
6-ta dywizja	Camp Grant, Ill.....	12ta brygada	Fort D.A. Russell, Wyo.
7-a dywizja	Camp Meade, Md.....	14ta brygada	Plattsburg Barracks, N. Y.
32-gi pułk piechoty.....	Wybrzeża Pacyfiku....	38-y pułk piechoty.	Camp Lewis, Wash.
36-ty pułk piechoty.....	Camp Devens, Mass.	16-ty pułk piechoty....	Camp Dix, N.J.
37-y "	Fort Wayne, Mich. i Fort Brady, Mich.....	18-ty pułk "	Camp Dix, N.J.
39-ty "	Camp Lewis, Wash.....	59-ty "	Vancouver Barracks, Wash.
40-ty "	Camp Knox, Ky.....	20-ty "	Camp Travis, Texas.
41-szy "	Camp Meade, Md.....	28-y "	Camp Dix, N. J.
44-ty "	Dept. Hawajski.....	4-ty "	Camp Lewis, Wash.
46-ty "	Eagle Pass, Texas....	1-szy "	Camp Travis, Texas.
47-ty "	Camp Lewis, Wash.....	58-y "	Fort George Wright, Wash.
48-y "	Douglas, Arizona.....	9-ty "	Camp Travis, Texas.
49-ty "	Fort Snelling, Minn. i Fort Leavenworth...	30-ty "	Camp Lewis, Wash.
50-ty "	Amerykańskie oddzia- ły w Niemczech.....	26-ty "	Camp Dix, N.J.
51-szy "	Camp Grant, Ill.....	53-ci "	Fort D.A. Russell, Wyo.
52-gi "	Camp Grant, Ill.....	54-ty "	Fort Wayne, Mich.
55-ty "	Camp Meade, Md.....	34-ty "	Madison Barracks, N.Y.
56-ty "	Camp Meade, Md.....	64-ty "	Plattsburg Barracks, N.Y.
60-ty "	Camp Jackson, S.C.....	6-ty "	Jefferson Barracks, Mo.
61-szy "	Camp Jackson, S.C.....	11-ty "	Fort Thomas, Ky..
62-gi "	Depart. Filipiński....	23-ci "	Camp Travis, Texas.

Jednostki nieczynne.	Miejsce postoju.	Jednostki czynne.	Miejsce postoju.
63-ci pułk piechoty..	Plattsburg Barracks, N.Y.	22-gi pułk piechoty...	Fort Jay, N. Y.
15-ty pułk jazdy.....	Fort D.A. Russell, Wyo..	5-ty pułk jazdy..	Marfa, Texas.
16-ty "	Fort Sam Houston, Texas.	4-ty "	Brownsville, Texas.
17-ty "	Depart. Hawajski.....	11-ty "	Presidio of Monterey, Cal.
3-ci pułk art polowej...	Camp Grant, Ill.....	12-ty pułk art. polowej	Camp Travis, Texas.
5-ty pułk "	Camp Bragg, North Carol	2-gi "	Camp Knox, Ky.
9-ty "	Fort Sill, Okla.....	1-szy "	Fort Sill, Okla.
14-ty "	Fort Sill, Okla.....	1-szy "	Fort Sill, Okla.
16-ty "	Camp Lewis, Wash.....	10-ty "	Camp Lewis, Wash.
17-ty "	Camp Bragg, N.C.....	2-gi "	Camp Knox, Ky.
18-ty "	Camp Pike, Ark.....	81-szy "	Camp Knox, Ky.
19-ty "	Camp Jackson, S.C..... i Fort Myer, Va.....	6-ty "	Camp Dix, N.J.
20-ty "	Camp Jackson, S.C.....	12-ty "	Camp Travis, Texas.
21-szy "	Camp Bragg, N.C.....	81-szy "	Camp Knox, Ky.
77-y "	Camp Lewis, Wash.....	76-ty "	Camp Lewis, Wash.
78-y "	Camp Grant, Ill.....	15-ty "	Camp Travis, Texas.
79-ty "	Camp Meade, Md.....	6-ty "	Camp Dix, N.J.
80-ty "	Camp Meade, Md.....	7-y "	Camp Dix, N.J.
83-ci "	Camp Knox, Ky. - i Camp Benning, Ga.....	2-gi "	Camp Knox, Ky.
4-ty pułk in- żynieryjny...	Camp Lewis, Wash.....	6-ty pułk inżynieryj.	Camp Lewis, Wash.
12-ty pułk in- żynieryjny...	Camp Grant, Ill.....	1-szy pułk inżynieryj.	Camp Dix, N.J.

Następujące obozy będą ewakuowane w najbliższej praktycznej przyszłości i po odebraniu rozkazów:

Obóz Devens, Mass.

Obóz Sherman, Ohio.

Obóz Pike, Ark.

Obóz Grant, Ill.

Obóz Jackson, S. C.

Obóz Meade, Md.

Obóz Bragg, N.C.

Szefowie służb zapasów podejmą natychmiast potrzebne kroki dla przetransportowania albo zadysponowania wszelką własnością w tych obozach, lecz nie ruchomościami w rękach wojsk.

Ugoda finansowa
pomiędzy Minis-
terstwem Wojny
St. Zjedn., a
rządem W. Bry-
tanji.

Tutejsze Ministerstwo Wojny w Biuletynie swoim z dnia 7-go lipca 1921r. Biuletyn No. 12- ogłosiło umowę pomiędzy amerykańskim Ministerstwem Wojny, a rządem Wielkiej Brytanji, odnośnie do uregulowania długów i należności pomiędzy temi dwoma państwami. Tłomaczenie tegoż Biuletynu podaję w dosłownem brzmieniu, pozostawiając tu i ówdzie nazwy angielskich urzędów w brzmieniu angielskiem. Unikając dziwnego brzmienia tych urzędów w tłumaczeniu na język polski, jak n.p. Air Ministry = Ministerstwo Powietrza /Żeglugi/. Jak wynika z treści umowy rachunki te zostały załatwione do stycznia b.r., a wydanie rozkazu miało na celu wstrzymanie i właściwe załatwianie wpływających pretensji.

Ugoda pomiędzy Ministerstwem Wojny Stanów Zjednoczonych
a rządem Wielkiej Brytanji, datowana 23 listopada 1920r.

Zwraca się uwagę wszystkim zainteresowanym na następujący wyciąg z umowy, zawartej przez Ministerstwo Wojny Stanów Zjednoczonych i rząd Wielkiej Brytanji, w dniu 23-go listopada 1920r.

Strony złączone tą umową rozważyły różne niezakawione pretensje pomiędzy sobą, a szczególnie pretensje of the British War Office, Ministry of Munitions, Air Ministry, Admiralty, His Majesty's Stationery Office and His Majesty's Office of Works i pragnąc kompletnie i ostatecznie zakawić te wszystkie pretensje, z wyjątkiem zastrzeżonych poniżej, zgodziły się jak następuje:

Artykuł I.- Umówione długi.

Ogólne suma należna rządowi brytyjskiemu przez amerykańskie Ministerstwo Wojny wynosi 4,221,220 funtów szterlingów - 4 shillingi 2 centy, a ogólna suma należna amerykańskiemu Ministerstwu Wojny przez rząd brytyjski wynosi 1,247,709 funtów szterlingów 1 shilling i 6 centów. Pozostałą różnicę winną rządowi brytyjskiemu t.j. 2,946,511 funtów szterlingów 2 shillingi i 8 centów zapłaci amerykańskie Ministerstwo Wojny, jak przewiduje Art.IV - niniejszej umowy. Skład tych sum jest dokładnie wyszczególniony w dołączonym załączniku "A" - stanowiącym część niniejszej umowy.

Artykuł II.- Wzajemne uwolnienia.

Ze względu na założenie, rząd brytyjski niniejszym całkowicie uwalnia amerykańskie Ministerstwo Wojny, lecz nie żadne inne amerykańskie ministerstwo, a amerykańskie Ministerstwo Wojny całkowicie uwalnia rząd brytyjski z: wszystkich weksli, rachunków, żądań i zobowiązań jakiejkolwiek natury, które każda strona teraz posiada, albo mieć może, czy to powstałych z dostaw albo kontraktów na dostawę materiałów, zapasów lub ekwipunków; albo za usługi dokonane lub kontraktem mające być dokonane; albo za zajęcie i używanie posiadłości w Wielkiej Brytanji, lub szkody w tychże posiadłościach; lub inne wyniki w czasie od 6 kwietnia 1917 do daty tegoż kontraktu pomiędzy amerykańskim Ministerstwem Wojny z jednej strony i rządem brytyjskim z drugiej strony, zastrzegając i wyłączając:

Artykuł III.- Wyłączenia.

1. Nic co jest zawarte w tej umowie nie będzie tłumaczone jako unieważnienie, zmiana, modyfikacja lub w jakikolwiek inny sposób powodujący brak prawa albo zobowiązań, istniejących pomiędzy the British Ministry of Shipping i amerykańskim Ministerstwem Wojny, szczególnie w umowie znanej jako "The Reading - Hines Agreement".

2. Nic co jest zawarte w tej umowie nie będzie tłumaczone jako unieważnienie, zmiana, modyfikacja albo w jakikolwiek inny sposób, powodujący brak prawa albo zobowiązań amerykańskiego Ministerstwa Wojny, albo rządu brytyjskiego, albo narodów tych

krajów, odnośnie do używających praw patentowych, modeli doświadczeń fabrycznych, albo praktyki handlowej, spokrewnionej z produkcją aeronautyczną lub przyborów do tejże, a w szczególności praw i zobowiązań powstałych z t.zw. Bolling Agreement of June 1917.

3. Pozostają jeszcze pewne pretensje ze strony właścicieli, albo dzierżawców nieruchomości w Wielkiej Brytanji, powstałe z wynajmu lub uszkodzenia tych nieruchomości, które były zajmowane przez amerykańskie Ministerstwo Wojny. Sumy płatne tym właścicielom lub dzierżawcom będą przysądzone we właściwy sposób przez Brytyjski Wojenny Sąd Należytości. Amerykańskie Ministerstwo Wojny zgadza się zapłacić takie sumy, jakie wspomniany sąd przysądzi, w sprawach następujących nieruchomości:

- 1/ Oldham Airplane Assembly Plant.
- 2/ Esplanade Hotel.
- 3/ Villa Marina.
- 4/ Golden House.
- 5/ 35 Eaton Place.
- 6/ Edgware Road Garage.

Pretensje, dotyczące wszystkich innych posiadłości, zajmowanych przez amerykańskie Ministerstwo Wojny, są niniejszym uznane, jako całkowicie zapłacone i zakończona.

4. Pozostaną sumę 500.000 funt.szterling., należną przez amerykańskie Ministerstwo Wojny rządowi brytyjskiemu, jako ostateczną zapłatę z umów artyleryjskich, podpisanych dnia

9-go sierpnia 1919r., przez pułkownika E.D. Bricker'a i p. Watson'a - amerykańskie Ministerstwo Wojny zgadza się zapłacić, gdy dostawy wynikłe z tejże umowy będą załatwione i z zadowoleniem przyjęte przez amerykańskie Ministerstwo Wojny.

5. Ta umowa nie dotyczy bieżących interesów ani praw czy zobowiązań powstałych z tychże, pomiędzy rządem brytyjskim a amerykańską służbą rejestracji grobów, ani też pomiędzy rządem brytyjskim i amerykańską siłą zbrojną w Niemczech.

6. Ta umowa nie dotyczy małego rachunku z bieżących interesów pomiędzy amerykańskim dowództwem na 35 Eaton Place z jednej strony i pomiędzy głównym Urzędem Pocztowym, Sekretarjatem i Urzędem Pracy z drugiej strony.

7. Ta umowa nie zmienia, ani nie wpływa na stan trzech następujących zamówień, przedłożonych rządowi brytyjskiemu przez amerykańskie Ministerstwo Wojny na materiały uzbrojeniowe a to: Ex.13353/A, - Ex.15080/A i Ex.15084/A - ani na t.zw. Technical Requests numer 2, 93, 54 i 80; lecz wszystkie inne amerykańskie zamówienia, których dostawa nie została jeszcze dokonana uznaje się jako całkowicie zapłacone lub zapłacone jest gdzieindziej wyraźnie zawarowane.

8. Ta ustawa nie zmienia i nie wpływa na żadne prawa, tytuły albo procenta amerykańskiego Ministerstwa Wojny w Tangemere Aerodrome.

Artykuł IV.-Procenty.

Procent wynikający z umowy "The Parker-Watson Agreement" z

dnia 20-go października 1919r. przestaje się liczyć w dniu 20-go października 1920r. i wszystkie należne z wspomnianej umowy procenta, zostały wliczone w sumy wymienione w artykule I-szym niniejszej umowy. Do dnia 31-go grudnia 1920r., nie będzie się liczyć procentu od sum wymienionych w Artykule I-szym niniejszego układu, ale gdy do tegoż dnia jakaś część tych sum nie zostanie zapłaconą, wówczas liczyć się będzie po 5% rocznie od dnia 1 stycznia 1921r., do daty zapłacenia.

Artykuł V.-

Amerykańskie Ministerstwo Wojny nadaje niniejszym rządowi brytyjskiemu wszelkie prawa, tytuły i procenta do nieruchomości z przynależnościami, znanej jako "The Government Factory for Assembling Aircraft" w Oldham, a rząd brytyjski zgadza się uwolnić amerykańskie Ministerstwo Wojny od wszystkich powstałych, lub mogących powstać pretensji do tejże nieruchomości lub do amerykańskiego Ministerstwa Wojny jako właściciela tejże, zastzegając i wyłączając niezapłacone roszczenia przez właścicieli i dzierżawców, które będą przysądzone przez Brytyjski Wojenny Sąd Należytości lub inny kompetentny trybunał i zapłacone amerykańskiemu Ministerstwu Wojny w przyznanych sumach.

Artykuł VI.-Ogólne porozumienia.

Obie strony niniejszej umowy przyjmują, że będzie dążeniem wszystkich oficerów /urzędników/ obydwóch urzędów, najtroskliwiej dążyć, ażeby żadna pretensja złączona z niedawno przeszłą wojną, a zapoczątkowana w amerykańskim Ministerstwie

Wojny, nie była przedstawioną przez żadne inne ministerstwo
rządu Stanów Zjednoczonych i że żadne powstałe pretensje ze
strony któregokolwiek departamentu rządu brytyjskiego do ame-
rykańskiego Ministerstwa Wojny nie będą przedstawiane któremu-
kolwiek innemu departamentowi rządu Stanów Zjednoczonych.

Załącznik "A".

Stwierdzenie rachunku rządu brytyjskiego z amery-
kańskim Ministerstwem Wojny, jako załącznik do
ogólnej umowy "Burr-Niemeyer" z dnia 23 listopada
1920r.

KWOTY RZADU BRYTYJSKIEGO
WINNE AMERYKANSKIEMU MINISTERSTWU WOJNY.

Różnica należna według
rachunku przedłożonego przez
rząd brytyjski za zapasy i
służbę w Anglii, Francji i Ame-

ryce, oraz procenta:	<u>funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>
Awjacja.....	519,650	16	9
Służba broni che- micznej.....	25,560	2	9
Korpus inżynierski..	125,245	0	1
" medyczny.....	9,533	18	8
" transpor.mot.	124,754	9	10
Depart.Uzbrojenia...	225,992	7	8
Korpus Kwatermistrz.	312,923	7	5
Służba łączności....	4,833	8	10
Czerwony Krzyż.....	11	7	8
Y. M. C. A.....	882	2	7
Armja Zbawienia /Sal- vation Army/.....	98	17	7

Ogólna należytość z
przedstawionych ra-
chunków.....

funtów. Shill. d.
1,349,485 9 10

Układ artyleryjski "Bricker-

Watson z dnia 9-go sierpnia

1919r:	Funtów.	Shill.	d.
Ostateczna zapłata 10%	663,759	0	0
Części zapasowe.....	10,271	12	1
	674,030	12	1

mniej suma zatrzymana do czasu dostawy.....	50,000	0	0	Funtów.	Shill.	d.
Do zapłacenia.....	624,030	12	1			

Sumy przyznane całko-
wicie i ostateczne za-
łatwienie pretensji
przedstawionych przez
rząd brytyjski:

1. Za straty na stali wchodzącej w zapasy fabrykowanej w Wielkiej Brytanji a sprzedane Ameryce po cenach angielskich.....	1,500,000	0	0
2. Za unieważnienie kontraktu na 5,050 ton brazylijskich dakty- li.....	49,954	11	3
3. Ostateczna różnica należna z tytułu wszystkich tranzakcji odnośnie do Północno-Rosyjs- kiej ekspedycji.....	560,000	00	0
4. Za angielskie towary zawróco- ne z drogi w czasie rewolucji w Rosji.....	26,513	9	5
5. Za zniżkę cen, przestarzenia i asekurację zapasów wydanych Ameryce z angielskich składów.	100,000	00	0
6. Za straty połączone z zapłaceniem przez rząd brytyjski zasiłków na chleb sprzedany Ameryce....	11,235	11	7
	4,221,220	4	2

DLUGI RZADU BRYTYJSKIEGO
AMERYKANSKIEMU MINISTERSTWU WOJNY.

Różnica należna według rachunku przedko-
żonego przez amerykańskie Ministerstwo Wojny za zapasy i służbę w Anglii, Francji i Ameryce, oraz procenty:

	<u>Funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>		<u>Funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>
Awjacja.....	54,877	10	10				
Służba broni chemicznej.....	7,450	15	2				
Korpus inżynierski.....	15,149	11	3				
" medyczny.....		...	..				
" transpor.mot.	4,557	7	1				
Depart. Uzbrojenia..	7,986	12	3				
Korpus Kwatermistrz.	96,863	12	3				
Służba łączności.....		...	..				
Czerwony Krzyż.....	136	7	4				
Y. M. C. A.....	62	4	6				
Renty, rekwizycje i pretensje.....	297	5	2				
					<u>Funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>
Całkowita różnica należna według przedko- żonego rachunku.....				187,381	6	2	
Różnica należna amerykańskiemu Ministerstwu Wojny z tytułu likwidacji "The Nitrate Pool"- jak kontrakt z 15 września 1919r.				850,000	0	0	
	<u>Funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>				
Za sprzedaż rządowi brytyjskiemu "Air-plane Assembly Plant" w Oldham	240,000	0	0				
mniej wydatki przyjęte przez rząd brytyjski.....	65,279	0	0				
Rachunek ze sprzedaży.....				174,721	0	0	

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Ze sprzedaży rządowi brytyjskiemu przez amerykańskie Ministerstwo Wojny pozostałości pozostałych w posiadaniu Komisji Dyspozycyjnej.....

<u>Funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>
31.306	15	4

Za sprzedaż lnu Departamentowi Uzbrojenia, z ramienia amerykańskiego Ministerstwa Wojny.....

<u>Funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>
31,300	00	0

Ogólna suma kredytów.....	1,274,709	1	6
---------------------------	-----------	---	---

Różnica należna rządowi brytyjskiemu przez amerykańskie Ministerstwo Wojny:

	<u>Funtów.</u>	<u>Shill.</u>	<u>d.</u>
Ministry of Munitions.....	1,615,416	19	10
War Office.....	1,015,578	11	3
Air Ministry....	305,003	13	3
Admiralty.....	6,782	1	5
Office of Works..	3,654	10	5
H.M.Stationery Office.....	12	16	6
Ordnance Survey..	62	10	0

Całkowita różnica w gotówce należąca się rządowi brytyjskiemu od amerykańskiego Ministerstwa Wojny.....

2,946,511	2	8
-----------	---	---

Ogółem.....	4,221,220	4	2
-------------	-----------	---	---

/Podpisano/ G. W. B.

/Podpisano/ O. E. N.

2. W wypadku gdy jakikolwiek weksel, rachunek, żądanie albo zobowiązanie będzie przedłożone przez rząd brytyjski lub przez jakąkolwiek jego agencję i do jakiegokolwiek sekcji, gałęzi służby lub oddziału Ministerstwa Wojny, należy pokwitować odbiór

weksłu, rachunku i.t.d., lecz korespondencja kwitująca winna zawierać oświadczenie, że przyszłe komunikowanie się odnośnie do tych spraw winno być adresowane do asystenta szefa Sztabu Generalnego w Waszyngtonie D.C.

3. Dokumenta stanowiące weksle, rachunki i.t.d. przedłożone przez rząd brytyjski, mają być natychmiast przesłane razem z kopją pokwitowania wystosowanego do rządu brytyjskiego przez daną sekcję, służbę i.t.d. do asystenta szefa Sztabu Generalnego. Dalsza korespondencja w tej sprawie z sekcjami, służbami i.t.d. ma być jak poprzednio przesłana asystentowi szefa Sztabu Generalnego do załatwienia.

4. Na wypadek gdyby jeszcze egzystowały lub były w obiegu jakiekolwiek weksle, rachunki i.t.d. do przedstawienia rządowi brytyjskiemu, lecz inne aniżeli wyraźnie przyjęte w kontrakcie ogólnego załatwienia, ma być przygotowane stwierdzenie odnośnej sekcji lub służby i odesłane wraz z dotyczącymi dokumentami do asystenta szefa Sztabu Generalnego do właściwego załatwienia.

5. Weksle, rachunki i.t.p. wyraźnie przyjęte w tej umowie, a które mają być przesłane rządowi brytyjskiemu, albo jego zastępcom, muszą być przesyłane przez asystenta Szefa Sztabu Generalnego.

Katastrofa
balonowa.

Katastrofa spłonienia balonu sterowego ZR 2 w Anglii - dotknęła bardzo boleśnie rząd Stanów Zjednoczonych, jak również społeczeństwo. Szczegółów katastrofy nie podaję bliżej, gdyż przypuszczam, że dokładniejsze materiały zostaną przedłożone

Naczelnemu Dowództwu z Londynu. W każdym razie, Departament Marynarki ma zamiar albo drugi raz zamówić podobny statek powietrzny w Anglii, lub też rozpocząć budowę w Stanach Zjednoczonych. Kwestja ta nie została jeszcze zdecydowaną.

Strajk górników.

Od dłuższego czasu panuje strajk górników w stanie Virginia, które ostatnie fazy kończą się w krwawej walce pomiędzy górnikiem, a wojskiem. Powodem strajku jest z jednej strony chęć górników utrzymania płac pobieranych w czasie wojny, oraz ich zatarg wewnętrzny pomiędzy t.z. unjistami i nie-unjistami, a z drugiej strony bezwzględne stanowisko właścicieli kopalń, którzy dążą do obniżenia płac.

Jakkolwiek zatarg ten spowodował, że rząd Stanów Zjednoczonych użył armji, jednakże w strajku tym niema wybitniejszych cech politycznych, ani nawet ekonomicznych. Tak jak w Europie, podobnie i w Ameryce, żywioł robotniczy przyzwyczajony do wysokiego wynagrodzenia pragnie pobierać go dalej, żądając z drugiej strony zniżki cen wszelkich artykułów pierwszej potrzeby. Dlatego też pomijam szczegóły walk wojsk z górnikiem, które w razie potrzeby znajdują się tak w prasie polskiej jak i angielskiej, przesłanej Naczelnemu Dowództwu.

Pełniący obowiązki attaché
wojskowego.

Mac
Major.

